

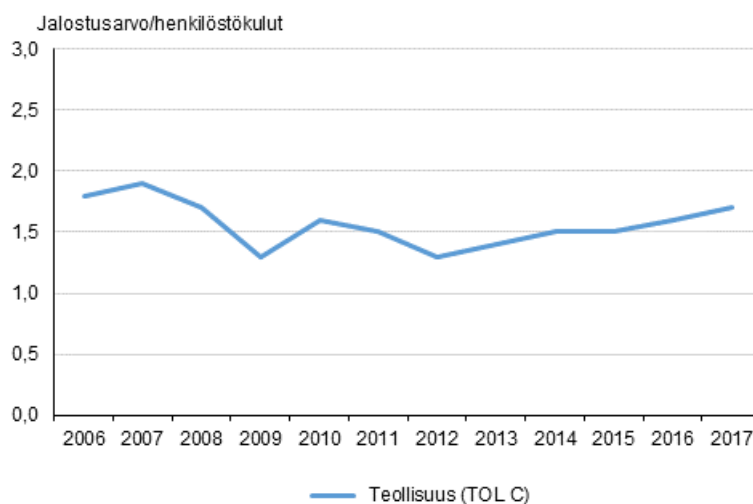
Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto

2017

Teollisuuden jalostusarvosta 57 prosenttia henkilöstökuluihin 2017

Teollisuusyritysten (TOL C) yhteenlaskettu jalostusarvo oli 29,6 miljardia euroa. Jalostusarvoa kertyi 2,6 miljardia euroa enemmän kuin edellisvuonna. Palkkoja ja muita henkilöstökuluja maksettiin 16,8 miljardia euroa. Näin jalostusarvon ja henkilöstökulujen suhde eli reaalitytuottavuus oli 1,7 vuonna 2017. Teollisuuden reaalitytuottavuus on viime vuosina kohentunut, mutta koko toimialan kymmenen vuoden takaiselle tasolle ei vielä ole ylletty. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen Rakenne- ja tilinpäätöstilastosta.

Teollisuuden reaalitytuottavuus 2006 – 2017

Reaalitytuottavuus kertoo, kuinka monta euroa jalostusarvoa saadaan aikaan yhdellä henkilöstökuluihin käytetyllä eurolla.

Teollisuuden henkilöstön lukumäärä on vähentynyt vuodesta 2006 vuoteen 2017 lähes neljänneksen. Tämä vastaa runsasta 95 000 henkilötyövuotta. Vastaavana aikana yritysten maksamat palkat ja henkilöstösivukulut ovat pienentyneet hieman yli puoli miljardia euroa. Näiden työllistämistoimenpiteiden

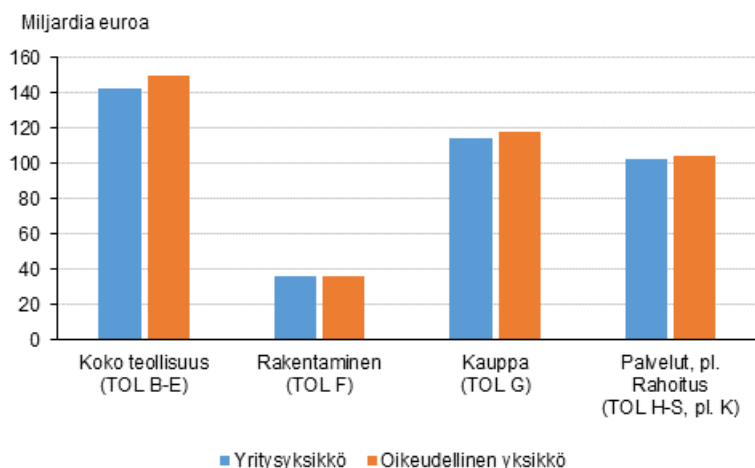
vaikutus reaalitytuottavuuden parantumiseen on jäänyt melko vaatimattomaksi, kun vastaavasti tuotannollisten ulkopuolisten palvelujen käyttö on kasvanut 1,6 miljardia euroa vuodesta 2006.

Tilinpäätöstietoja uudella tilastoyksiköllä 2017

Oikeudellisiin yksiköihin (y-tunnuksin) perustuvien tilinpäätöstietojen lisäksi Rakenne- ja tilinpäätöstilastosta julkaistaan nyt toimialoittaisia tietoja yritysyksikköön perustuen. Tietoja on saatavissa ensimmäisen kerran tilastovuodelta 2017.

Yritysyksiköllä on tarkoitus kuvata taloudellisia kokonaisuuksia hallinnollisten rakenteiden sijaan. Konsernin oikeudellisista yksiköistä (y-tunnus) voidaan muodostaa yksi tai useampia yritysyksiköitä. Konserneihin kuulumattomilla yrityksillä yritysyksikkö vastaa aina oikeudellista yksikköä. Yritysyksikkö vastaa pienintä oikeudellisten yksiköiden ryhmää, joka muodostaa päätöksenteossa itsenäisen tuotantoyksikön. Yritysyksikön sisäisiä liiketoimia on eliminoitu, joten toimialoittaiset tiedot poikkeavat oikeudellisiin yksiköihin (y-tunnuksiin) perustuvista tiedoista. Erot johtuvat myös monialaisten yritysyksiköiden toimialapäättelyistä. Muutokset näkyvät eniten liiketoiminnan tuotoissa ja kuluissa.

Yritysyksikköön pohjautuvassa aineistossa koko yrityssektorin (TOL B-S, pl. K) liikevaihto oli 396 miljardia euroa, mikä on 12,6 miljardia euroa vähemmän kuin oikeudellisten yksiköiden yhteen laskettu liikevaihto vuonna 2017.

Kun yritysten toimintaa kuvataan yritysyksiköllä, niin suurimmat muutokset näkyvät koko teollisuudessa (TOL B-E) ja sen alatoimialoilla metsä- ja metalliteollisuudessa. Metsäteollisuuteen on perustettu viime vuosina useita, konsernien sisäisiä myyntiyhtiöitä. Näiden sisäistä transaktiota on eliminoitu runsaalla 5 miljardilla eurolla.

Siirtyminen yritysyksikön käyttöön näkyy myös toimialoittaisissa kannattavuuden tunnusluvuissa. Kun tuottoja ja kuluja eliminoidaan saman verran, niin prosenttiosuudet liiketoiminnan tuotoista kasvavat esim. käyttökatteessa.

Yritysten käyttökateprosentti yritysyksikön ja oikeudellisen yksikön mukaan toimialoittain 2017

Yritysten käyttökateprosentti yritysyksikön ja oikeudellisen yksikön mukaan toimialoittain 2017

	Yritysyksikkö, Käyttökateprosentti	Oikeudellinen yksikkö, Käyttökateprosentti
Teollisuus (TOL B-E)	11,3	10,7
Rakentaminen (TOL F)	8,5	8,5
Kauppa (TOL G)	4,0	3,9
Palvelut, pl. Rahoitus (TOL H-S, pl. K)	14,3	14,2

Yritysten henkilöstön määrä kasvoi 2017

Oikeudellisten yksiköiden lukumäärä oli vuonna 2017 yhteensä 364 500, josta muodostettuja yritysyksiköitä oli 364 200. Yritysyksikön käyttöönotolla on vain vähäinen vaikutus henkilöstön määrään kokonaistasolla, mutta toimialasiirtymistä johtuen pieniä muutoksia näkyy yksittäisillä toimialoilla. Seuraavassa tarkastelussa jätetään yritysyksiköiden vaikutus huomioimatta.

Yritysten henkilöstön määrä kasvoi noin 25 000 henkilötyövuotta vuonna 2017. Yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli 1,45 miljoonaa kokoaikaiseksi muunnettuna. Henkilöstön määrä nousi eniten ohjelmistoalalla sekä talonrakentamisen ja työllistämistoiminnan toimialoilla (toimialat 62, 41 ja 78). Henkilöstön määrä laski eniten vähittäiskaupassa ja maataloudessa (toimialat 47 ja 01).

Yritysten lukumäärä kasvoi noin 2 prosenttia edellisen vuoden tasosta. Yritysmäärä kasvoi eniten metsätaloudessa ja kiinteistöalalla (toimialat 02 ja 68). Osakeyhtiöiden osuus yrityksistä kasvoi ja niiden osuus ylitti 40 prosenttia vuonna 2017. Elinkeinonharjoittajien osuus yrityksistä oli edelleen suurin, noin 44 prosenttia. Avointen ja kommandiittiyhtiöiden osuudet jatkoivat laskuaan.

Mikroyritysten osuus yrityksistä oli suurin, noin 92 prosenttia, mutta niiden osuus väheni edelleen. Mikroyritys määritellään riippumattomaksi yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää.

Konserniin kuuluvien yritysten lukumäärä oli alle 5 prosenttia yritysten kokonaislukumäärästä, mutta konserniyritysten osuus yhteenlasketusta henkilöstömäärästä oli yli 54 prosenttia.

Tiedot perustuvat verohallinnon veroaineistoihin. Tietoja on täydennetty Tilastokeskuksen omalla kyselyllä.

Sisällys

Yritysten tuottavuus ja kannattavuus 2017.....	5
Teollisuuden tuottavuus.....	5
Kannattavuus.....	5
Rahoitus ja investoinnit.....	6

Taulukot

Taulukko 1. Päätoimialojen rakenne.....	5
---	---

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yritysten liikevaihto toimialoittain 2016–2017.....	8
Liitetaulukko 2. Yritysten jalostusarvo toimialoittain 2016–2017.....	8

Kuviot

Kuvio 1. Teollisuuden reaalituottavuus toimialoittain 2006 - 2017.....	5
Kuvio 2. Päätoimialojen käyttökateprosentti 2016 - 2017.....	6
Kuvio 3. Teollisuuden kannattavuus 2006 - 2017.....	6
Kuvio 4. Yritysten rahoitustulos ja investoinnit 2015 – 2017.....	7

Tietojen tarkentuminen.....	9
Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston laatuseloste.....	11

Yritysten tuottavuus ja kannattavuus 2017

Rakenne- ja tilinpäätöstilasto sisältää lähes 279 000 yrityksen (oikeudellisen yksikön) tilinpäätöstietoja vuodelta 2017. Yrityksiä oli noin 3 300 enemmän kuin edellisvuonna. Tilastossa ovat mukana teollisuus (Toimialat B-E), rakentaminen (F), kauppa (G) sekä palvelut (H-S, pl. K). Toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto oli 408,7 miljardia euroa. Liikevaihtoa kertyi 23,6 miljardia eli 6,1 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016.

Taulukko 1. Päätoimialojen rakenne

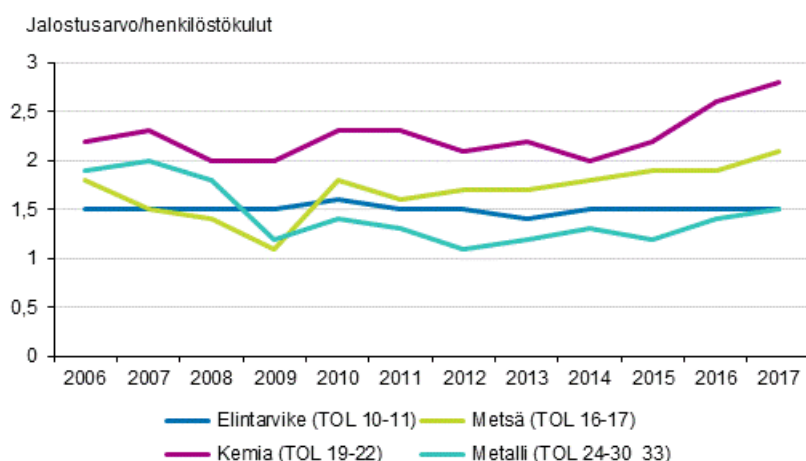
	Yrityksiä	Henkilöstö	Liikevaihto milj. euroa
Koko teollisuus (B-E)	23 600	320 500	150 165
Rakentaminen (F)	41 100	166 200	36 234
Kauppa (G)	41 900	234 600	117 620
Palvelut (H-S, pl. K)	172 300	641 200	104 662
Yhteensä	278 900	1 362 500	408 681

Teollisuuden tuottavuus

Reaalituottavuutta mitataan jalostusarvon ja henkilöstökulujen suhteella. Teollisuusyritysten (TOL C) reaalituottavuus on viime vuosina kohentunut ja oli 1,7 vuonna 2017.

Seuraavassa tarkastellaan miten reaalituottavuus on vaihdellut teollisuuden päätoimialojen välillä vuosien mittaan. Voidaan sanoa, että teollisuuden tuottavuuskäyrän muoto määräytyy pääasiassa metalliteollisuuden perusteella. Tämä paljolti siksi, että metalliteollisuuden osuus teollisuuden yhteenlasketusta jalostusarvosta on yli puolet. Kemian teollisuuden vaihtelu on huomattavasti vaimeampaa ja reaalituottavuus korkeammalla tasolla kuin muilla päätoimialoilla. Metsäteollisuuden, joka on muutenkin syklinen toimiala, tuottavuuskehitys näkyy selvästi muista poikkeavana. Sen sijaan elintarviketeollisuudessa reaalituottavuus on pysynyt lähes samalla tasolla koko tarkastelujakson ajan.

Kuvio 1. Teollisuuden reaalituottavuus toimialoittain 2006 - 2017

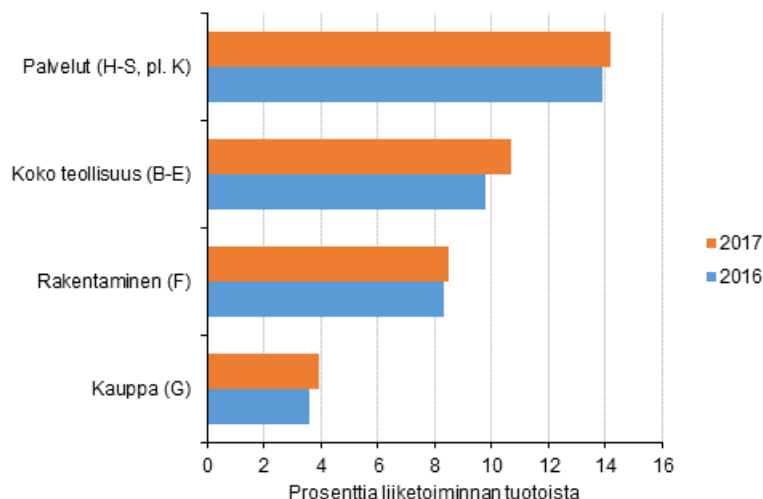

Kannattavuus

Käyttökatteella mitaten toimialojen kannattavuus vaihtelee paljon. Hyvä taloudellinen kehitys näkyy kannattavuuden kohenemisena kaikilla päätoimialoilla edellisvuodesta. Rakentamisen, kaupan ja palvelujen toimialoilla muutokset olivat maltillisia, käyttökateprosentin kasvun vaihdella 0,2 ja 0,3 prosenttiyksikön välillä. Palvelualojen käyttökateprosentti on ollut merkittävästi isompi kuin muilla päätoimialoilla ja se oli yli 14 prosenttia liiketoiminnan tuotoista vuonna 2017. Koko teollisuudessa käyttökateprosentti koheni 0,9 prosenttiyksiköllä.

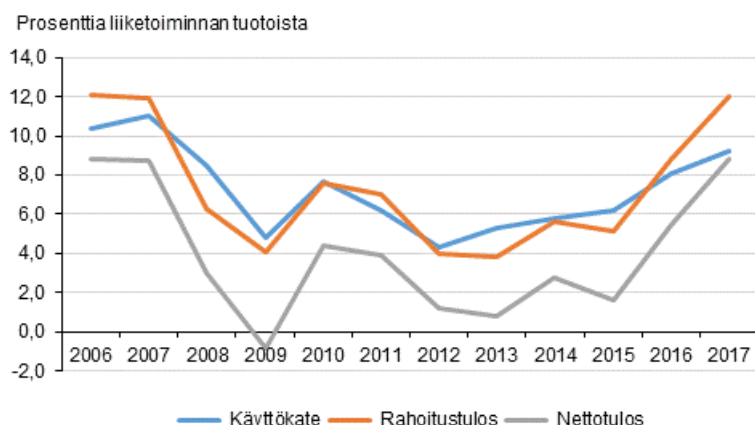
Kaikkien teollisuusyritysten (TOL B-E) yhteenlasketut tuotot kasvoivat 11,3 miljardilla eurolla edellisvuodesta. Liiketoimintakuluihin meni 8,8 miljardia euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Näin käyttökate kertyi 2,5 miljardia enemmän kuin edellisvuonna, ja käyttökate nousi 10,7 prosenttiin liiketoiminnan tuotoista. Yksittäisten isojen yritysten yritysjärjestelyt ja liiketoimien uudelleenjärjestelyt näkyvät toimialojen liikevaihdon muutoksissa. Yritykset ovat kuitenkin pystyneet karsimaan kulujaan tehokkaasti, joten liiketoiminnan sopeutustoimet ovat kompensoineet supistuvia tuottoja.

Kuvio 2. Päätoimialojen käyttökateprosentti 2016 - 2017

Teollisuuden (TOL C) kannattavuuden koheneminen jatkui ja saavutti lähes 2006 vuoden tason. Tälle toimialalle kertyi käyttökate 12,6 miljardia eli 2,4 miljardia euroa enemmän kuin edellisvuonna. Elektroniikkateollisuudessa lähes 3 miljardin euron rahoitustuottojen ansiosta koko toimialan rahoitustulos kasvoi 16,4 miljardiin euroon. Rahoitustulos oli 12 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Sekä nettotulos että kokonaistulos kohenivat edellisvuodesta. Nettotulos oli 8,8 ja kokonaistulos 9,7 prosenttia liiketoiminnan tuotoista vuonna 2017.

Kuvio 3. Teollisuuden kannattavuus 2006 - 2017

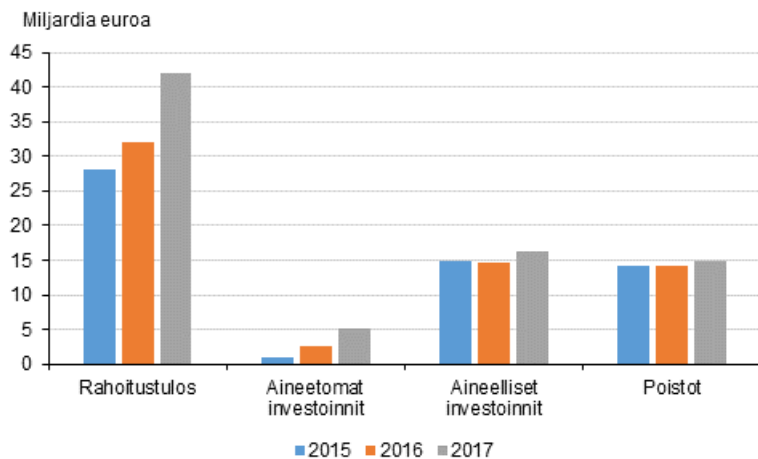

Rahoitus ja investoinnit

Yritykset kerryttivät rahoitustulosta yhteensä 41,9 miljardia, kun se edellisvuonna oli 32,3 miljardia euroa. Yritykset investoivat aineettomaan 5,1 ja aineelliseen käyttöomaisuuteen 16,3 miljardia eli yhteensä 21,4 miljardia euroa vuonna 2017. Vuotta aiemmin käyttöomaisuusinvestoinnit olivat vajaat 17,3 miljardia eli tuotantopääoman ylläpitoon ja laajentamiseen käytettiin 24 prosenttia edellisvuotta enemmän. Poistoja ja

arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 14,9 miljardia. Vuonna 2017 investointeja kasvattivat poikkeuksellisen suuret aineettomat investoinnit, joita tehtiin 5,1 miljardilla, kun ne vuonna 2016 olivat 2,6 miljardia euroa. Puolet 2,5 miljardin euron aineettomien investointien kasvusta tuli elektroniikkateollisuudesta.

Kuvio 4. Yritysten rahoitustulos ja investoinnit 2015 – 2017

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yritysten liikevaihto toimialoittain 2016–2017

	Liikevaihto, 1000 euroa		Vuosi­muutos, %
	2016	2017	
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 487 146	2 034 158	36,8
C Teollisuus	121 792 354	132 627 614	8,9
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	12 902 376	12 501 625	-3,1
E Viemäri- ja jätevesihuolto; muu ympäristön puhtaanapito	2 806 923	3 001 266	6,9
F Rakentaminen	32 786 294	36 234 094	10,5
G Kauppa	115 589 263	117 620 401	1,8
H Kuljetus ja varastointi	22 550 410	23 638 292	4,8
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	6 473 976	6 975 989	7,8
J Informaatio ja viestintä	19 855 338	20 990 550	5,7
L Kiinteistöalan toiminta	9 155 605	10 221 155	11,6
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	14 363 533	15 324 909	6,7
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	11 197 570	12 296 794	9,8

Liitetaulukko 2. Yritysten jalostusarvo toimialoittain 2016–2017

	Jalostusarvo, 1000 euroa		Vuosi­muutos, %
	2016	2017	
B Kaivostoiminta ja louhinta	671 695	806 173	20,0
C Teollisuus	26 996 141	29 599 373	9,6
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	3 653 811	3 578 920	-2,0
E Viemäri- ja jätevesihuolto; muu ympäristön puhtaanapito	1 171 157	1 224 577	4,6
F Rakentaminen	10 586 521	11 526 929	8,9
G Kauppa	15 281 927	15 675 432	2,6
H Kuljetus ja varastointi	8 061 689	8 286 448	2,8
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	2 365 409	2 558 905	8,2
J Informaatio ja viestintä	9 108 124	9 735 669	6,9
L Kiinteistöalan toiminta	4 588 029	4 579 541	-0,2
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	7 171 645	7 749 109	8,1
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	5 854 808	6 402 508	9,4

Tietojen tarkentuminen

Tietojen tarkentuminen ennakon ja lopullisen tilaston välillä 2017

		1 000 euroa		Vuosi
		2017, ennakko	2017, lopullinen	%
B Kaivostoiminta ja louhinta	Liikevaihto	2 040 313	2 034 158	-0,3
	Käyttökate	472 514	474 070	0,3
	Nettotulos	401 311	411 791	2,6
	Aineelliset nettoinvestoinnit	285 910	273 532	-4,3
	Jalostusarvo	806 227	806 173	0,0
C Teollisuus	Liikevaihto	132 580 195	132 627 614	0,0
	Käyttökate	12 564 021	12 599 654	0,3
	Nettotulos	12 073 396	12 013 926	-0,5
	Aineelliset nettoinvestoinnit	4 189 459	4 199 719	0,2
	Jalostusarvo	29 573 705	29 599 373	0,1
F Rakentaminen	Liikevaihto	36 097 746	36 234 094	0,4
	Käyttökate	3 132 907	3 121 911	-0,4
	Nettotulos	2 451 709	2 417 724	-1,4
	Aineelliset nettoinvestoinnit	1 039 789	794 327	-23,6
	Jalostusarvo	11 569 298	11 526 929	-0,4
G Kauppa	Liikevaihto	117 468 965	117 620 401	0,1
	Käyttökate	4 601 956	4 672 002	1,5
	Nettotulos	2 585 631	2 474 112	-4,3
	Aineelliset nettoinvestoinnit	1 195 668	1 083 830	-9,4
	Jalostusarvo	15 630 015	15 675 432	0,3
H Kuljetus ja varastointi	Liikevaihto	23 573 201	23 638 292	0,3
	Käyttökate	2 301 641	2 362 214	2,6
	Nettotulos	527 161	559 316	6,1
	Aineelliset nettoinvestoinnit	1 052 980	1 014 454	-3,7
	Jalostusarvo	8 209 710	8 286 448	0,9
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	Liikevaihto	6 938 189	6 975 989	0,5
	Käyttökate	508 144	516 797	1,7
	Nettotulos	196 730	185 124	-5,9
	Aineelliset nettoinvestoinnit	267 109	233 569	-12,6
	Jalostusarvo	2 547 327	2 558 905	0,5
J Informaatio ja viestintä	Liikevaihto	20 930 265	20 990 550	0,3
	Käyttökate	3 878 698	3 881 578	0,1
	Nettotulos	2 962 129	2 956 614	-0,2
	Aineelliset nettoinvestoinnit	1 406 665	1 134 867	-19,3
	Jalostusarvo	9 732 341	9 735 669	0,0
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	Liikevaihto	15 338 400	15 324 909	-0,1
	Käyttökate	1 507 519	1 525 456	1,2
	Nettotulos	818 854	804 928	-1,7
	Aineelliset nettoinvestoinnit	320 271	266 660	-16,7
	Jalostusarvo	7 737 145	7 749 109	0,2

		1 000 euroa		Vuosimuutos
		2017, ennakko	2017, lopullinen	%
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	Liikevaihto	12 376 745	12 296 794	-0,6
	Käyttökate	1 415 268	1 422 835	0,5
	Nettotulos	623 389	627 548	0,7
	Aineelliset nettoinvestoinnit	446 272	447 487	0,3
	Jalostusarvo	6 427 608	6 402 508	-0,4

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston laatuseroste

1. Tilastotietojen relevanssi

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto kuvaa Suomessa toimivia yrityksiä. Tilasto sisältää toimialoittaisia tietoja yritysten lukumäärästä, henkilöstöstä ja tilinpäätöksistä.

Tilastoyksikköinä ovat oikeudellinen yksikkö (y-tunnus) ja tilastovuodesta 2017 lähtien myös yritysyritys. Kuntien markkinaehtoiset liikelaitokset sisältyvät tilastoaineistoon. Yritysten tilinpäätösaineiston kuvausalueen ulkopuolelle jäävät julkisen sektorin viranomaisyksiköt, voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sekä rahoitus ja vakuutustoiminta.

Yritysyritys vastaa pienintä oikeudellisten yksiköiden ryhmää, joka muodostaa päätöksenteossa itsenäisen tuotantoyksikön. Sillä on kaikki tarvittavat tuotannontekijät, se myy tuotteita markkinoille ja sitä johdetaan kokonaisuutena.

Tilastokeskus muodostaa yritysyrityksen samaan konserniin kuuluvista Suomessa sijaitsevista yhtiöistä. Konsernin oikeudellisista yksiköistä (y-tunnus) voidaan muodostaa yksi tai useampia yritysyrityksiä. Konserneihin kuulumattomilla yrityksillä yritysyritys vastaa aina oikeudellista yksikköä.

Tilasto sisältää keskeiset tilinpäätöstiedot sekä näistä laskettuja kannattavuuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Lisäksi tilasto sisältää yritysten perus- ja luokittelutietoja sekä yritysten rakennetta kuvaavia tietoja.

Rakenne- ja tilinpäätöstilaston tietokantataulujen yhteydessä julkaistaan voittoa tavoittelemattomista yhteisöistä erillinen StatFin-taulu.

Tilastotietoja käytetään Suomen yrityssektorin rakenteiden, kannattavuuden ja kehityksen analysointiin ja seurantaan. Tietojen suurimpia käyttäjiä ovat elinkeinoelämän edustajat, tutkimuslaitokset, julkinen hallinto ja kansainväliset tahot kuten Euroopan komissio ja OECD. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma esitetään ryhmitettynä siten, että siitä käy ilmi tuloksen muodostumisen kannalta keskeiset erät: käyttökate, liikevoitto, nettotulos ja kokonaistulos. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot sekä myyntitappiot ja fuusiotappiot esitetään satunnaisina erinä. Myös konserniavustukset esitetään ennen kokonaistulosta. Ennen käyttökateä esitetty laskennallinen palkkorjaus oikaistaan satunnaisien erien jälkeen ennen tilikauden tulosta. Tilikauden tulos on virallisen tuloslaskelman mukainen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut on laskettu Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeita noudattaen niin pitkälle kuin se on tietosisällön puolesta mahdollista. Uuden tuloslaskelmakaavan mukaan maksetut ja saadut konserniavustukset ilmoitetaan Tilinpäätössiirtojen ryhmässä eikä enää Satunnaisina tuottoina ja kuluina. Konserniavustusten vaikutus on huomioitu kokonaistuloksessa ja se on siten vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin.

Liiketoiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut

Liiketoiminnan tuotot yht. = Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot – käyttöomaisuuden myyntivoitot – fuusiovoitot

Jalostusarvo = Käyttökate + henkilöstökulut yhteensä

Aineelliset nettoinvestoinnit = Aineellisten hyödykkeiden lisäykset – vähennykset

Kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Käyttökate} - \% = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Nettotulos} - \% = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaistulos} - \% = \frac{\text{Kokonaistulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Rahoitustulos} - \% = \frac{\text{Käyttökate+rahoitustuotot - rahoituskulut - verot}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaispääoman tuotto} - \% = \frac{\text{Nettotulos+rahoituskulut + verot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut

Jalostusarvo/henkilöstökulut

Rahoitusta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma+tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{Tase - saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

$$\text{Kokonaisvelat/liikevaihto} = \frac{\text{Vieras pääoma - saadut ennakkomaksut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yritys

Tilastoyksikkönä on yritys. Yritys muodostuu yhdestä oikeudellisesta yksiköstä (y-tunnus). Yrityksiä ovat:

- ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä,
- oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö, osuuskunta, säästöpankki ja taloudellinen yhdistys),
- kuntien liikelaitokset.

Henkilöstö

Henkilöstö sisältää sekä palkansaajien että yrittäjien työpanoksen henkilötyövuosina mitattuna. Esimerkiksi läpi vuoden kokoaikaisena työskennelleen henkilön työpanos vastaa yhtä henkilötyövuotta. Vastaavasti esimerkiksi vuoden ajan puolipäiväisenä työskennellyt henkilö vastaa puolta henkilötyövuotta.

Tiedusteluihin sisältymättömien yritysten henkilöstö on estimoitu palkkatietojen, sekä yritysten ja palkansaajien taustatietojen perusteella. Ennakkotilaston tiedoissa yrittäjien työpanoksena on käytetty edellisen vuoden yrittäjätietoja.

Liikevaihto

Liikevaihto on yritysten virallisten tilinpäätösten mukainen. Jos yrityksen tilikausi poikkeaa 12 kuukaudesta, mutta toiminta on jatkunut koko vuoden, niin liikevaihto ja myös muut tilinpäätöstiedot muunnetaan vastaamaan 12 kuukautta. Rahoitus- ja vakuutus toiminnalle ei tilastoida liikevaihtoa.

Palkkasumma

Palkkasumma on tilikaudelta ja niihin sisältyvät rahapalkan lisäksi ennakkoperintälain mukaiset luontaisedut. Palkkasummaan sisältyvät myös yrittäjien itselleen maksamat palkat. Optiotuet eivät sisälly palkkoihin. Tilinpäätöstietojen yhteydessä esitetään tuloslaskelman mukaiset palkat ja henkilöstösivukulut yhteensä.

Luokitukset

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev. 2:een siten, että NACE:n nelinumerotaso on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjä noudattaen.

Oikeudellinen muoto

Käytetty oikeudellinen eli juridinen muoto on Verohallinnon asiakastietokannassa olevan oikeudellisen muodon mukainen. Tilastossa julkaistaan eriteltyinä tärkeimmät oikeudelliset muodot tilastollisen tietosuojan huomioiden.

Sektoriluokka

Käytetty sektoriluokitus on Sektoriluokitus 2012 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 5, Helsinki 2012). Luokituksessa yksiköt jaetaan omistajuuden, toiminnan tarkoituksen ja rahoitustavan perusteella eri sektoreihin. Ennakkotietoja ei julkisteta sektoriluokan mukaan.

Omistajatyypit

Yrityksen omistajatyypin määrittelyssä käytetään luokitusta: yksityinen kotimainen, valtio, kunta, Ahvenenmaan maakunta, ulkomaalaisomisteinen tai muu omistajatyypit. Ennakkotietoja ei julkisteta omistajatyypin mukaan.

Kokoluokitus

Yritysten liikevaihto- ja henkilöstötietoja luokitellaan toimialoittain henkilöstön ja liikevaihdon määrän mukaan siten, että luokkaan kuuluvat arvot, jotka ovat suurempia tai yhtä suuria kuin luokan alaraja mutta pienempiä kuin luokan yläraja. Henkilöstön suuruusluokat ovat 0–4, 5–9, 10–19, 20–49, 50–99, 100–249, 250–499, 500–999 ja 1 000–. Liikevaihdon suuruusluokat ovat tuhansina 0–39, 40–99, 100–399, 400–1 999, 2 000–9 999, 10 000–39 999, 40 000–199 999 ja 200 000–.

Tilinpäätöstiedoissa käytetään EU:n komission suosituksen (6.5.2003) mukaista luokitusta pieniin ja keskisuuriin (Pk) yrityksiin (2003/361/EY, Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L 124/2003). Pk-yritykset sekä pienet yritykset määritellään seuraavien sääntöjen mukaan.

1. Pienet ja keskisuuret yritykset määritellään yrityksiksi,
 - joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden
 - vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa ja
 - jotka täyttävät kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
2. Pieni yritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
3. Mikroyritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
4. Riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko PK-yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Suuruusluokkien liikevaihdon ja taseen loppusummien rajoja tarkistettiin vuonna 2003. Suuruusluokkien tiedot edellisiin vuosiin eivät ole tästä johtuen täysin vertailukelpoisia ennen tilastovuotta 2003 julkaistuihin tietoihin.

Lait ja asetukset

1. Kirjanpitolaki ja -asetus 30.12.1997/1336.
Laki Kirjanpitolain muuttamisesta 1376/2016
2. Yritystoiminnan rakennetilastoasetus. Keskeinen vuosittain yritystoiminnan tilastojen laatimista ohjaava asetus. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) No 295/2008.
3. Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus. Euroopan neuvoston asetus No 696/93.
4. Toimialaluokitusasetus. Toimialaluokitus 2008 perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen, NACE Rev. 2:een, jota on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä tasolla.
5. Yrityksrekisteriasetus 177/2008.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Rekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, sektori, oikeudellinen muoto, omistajatyypit ja palkansaajien suuruusluokka. Tilastoon yritykset on valittu käyttäen rajoituksia toiminta-ajalle, henkilöstölle, liikevaihdolle ja taseelle. Myös yhdenkertaista kirjanpitoa pitävät ammatinharjoittajat sisältyvät tilastoon. Lisäksi markkinaehtoiset kunnalliset liikelaitokset ovat tilastossa mukana.

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston aineisto perustuu verohallinnon elinkeinoveroaineistoon ja Tilastokeskuksen yritystiedusteluihin. Elinkeinoveroaineisto sisältää kaikkien elinkeinoverolain alaisten yritysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Se on ollut Tilastokeskuksen käytettävissä vuodesta 1994 lähtien.

Tilastokeskuksen yritysten rakennekyselyllä kerätään vuosittain vähintään viisi henkilöä työllistävien monitoimipaikkaisten ja vähintään 20 henkilöä työllistävien yksitoimipaikkaisten yritysten tiedot. Alle 20 henkilöä työllistävästä yrityksistä tiedustellaan yksiköt, joilla tiedot hallinnollisten rekistereiden, kaupallisten aineistojen tai Tilastokeskuksen muiden kyselyjen perusteella ovat muuttuneet. Perustetut yritykset sisällytetään yleensä kerran uusien yritysten kyselyyn melko pian toiminnan aloittamisen jälkeen. Omista kyselyistä saadaan muun muassa palkansaajien määrä, toimiala ja osoitetiedot. Kyselyihin sisällyttämättömien yritysten palkansaajien määrä estimoidaan Verohallinnon verotusaineiston palkkatietojen perusteella. Yrittäjät estimoidaan kaikille yrittäjäeläkettä- ja palkkaa maksaneille. Estimointimalli perustuu yritysten maksamiin palkkoihin, toimialaan sekä sen työntekijöiden taustatietoihin. Täydentävänä tietona käytetään myös liikevaihdon kuukausikuvaajien tietoja yritysten maksamista palkoista.

Tilastokeskuksen tilinpäätöskyselyllä kerätään vuosittain tietoja noin 5 000 yritykseltä. Tilinpäätöstilaston kohdejoukosta kyselyyn kuuluvat kaikki yli 50 henkilöä työllistävät yritykset. Lisäksi 10–50 henkilöä työllistävästä yrityksistä kyselyyn on valittu yritykset satunnaisotannalla. Kyselyssä on myös joitain alle 10 henkilöä työllistäviä yrityksiä sekä kaikki markkinaehtoiset kunnalliset liikelaitokset.

Tilastokeskuksen tilinpäätöskyselyssä kerätään investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja. Aineistoa tarkistetaan erilaisilla sisäisillä loogisuus- ja suhdelukutesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Patentti- ja rekisterihallituksen elektronista kuva-arkistoa käytetään tietojen tarkistamisessa.

Yritysyksikön sisäisten liiketoimintojen eliminoimiseksi tietoja on kysytty isoimpien konsernien yrityksiltä tilinpäätöskyselyn yhteydessä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rakenne- ja tilinpäätöstilasto kattaa kaikki toimialat, oikeudelliset muodot ja omistajatyypit. Tilastoon tulevat yritykset, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai tase ylittää 170 000 euroa tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (11 376 euroa vuonna 2017).

Toimialalta A (Maatalous, metsätalous ja kalatalous) maataloista ovat mukana tilat, joiden maataloustulos on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan. Maatilataloudesta saadaan kattavasti vain henkilöstötiedot. Toimialalta O2 mukana ovat ne yksiköt, joiden tuotot metsätaloudesta ylittävät tilastorajan.

Rahoitus- ja vakuutus toiminnasta (toimialat 64, 65, 66) julkaistaan vain yritysten lukumäärät ja henkilöstötiedot.

Tupakkatuotteiden valmistuksen toimialalla (TOL 12000) toimii kaksi pientä, mutta tilastorajan ylittävää yritystä. Näiden yritysten tietoja ei julkaista omalla toimialallaan ja yritykset eivät sisälly toimialojen yhteenlaskettuihin tietoihin. Tupakkatuotteiden valmistuksen tietojen julkaiseminen johtaisi huomattavasti merkittävemmän toimialan tietojen suojaamiseen.

Tilinpäätöstietoja julkaistaan toimialoilta B–S, pois lukien Rahoitus- ja vakuutus toiminta.

Aineiston laatu tarkistetaan ja korjataan ohjelmallisesti. Aineiston puuttuvat arvot korvataan eli imputoidaan ensisijaisesti yrityksen aikaisempien vuosien tiedoilla ja toiseksi liikevaihdoltaan ja henkilöstömäärältään vastaavanlaisen yrityksen tiedoilla.

Yritysyksikköön pohjautuvat tiedot perustuvat oikeudellisiin yksiköihin. Useasta oikeudellisesta yksiköstä muodostettujen yritysyksiköiden sisäisiä tuottoja ja kuluja sekä taseen eriä on konsolidoitu. Manuaalisesti on käsitelty 45 yritysyksikön tiedot.

Tilaston lukuja julkaistaan sekä ennakkollisina että lopullisina. Perusaineiston täydentyminen ja lopettamistietojen päivittäminen aiheuttavat muutoksia lopullisiin tietoihin ennakkollisiin tietoihin verrattuna. Ennakkotilastossa ei julkaista kaikkien yritysten tietoja, koska ennakkotiedoista puuttuvat alkutuotannon toimialan yksiköt.

Lopullisten tietojen julkistamisen yhteydessä julkaistaan 4 yritysyksikköön perustuvaa StatFin-taulua, Yritysten tilinpäätöstiedot, Yritykset toimialoittain, Yritykset toimialoittain ja liikevaihdon suuruusluokittain ja Yritykset toimialoittain ja henkilöstön suuruusluokittain.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yritysten rakenne- ja tilinpäätösaineistosta tehdään vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa ja lopulliset tiedot joulukuussa. Mittausajanjaksona on tilikausi, joka päättyi 1.1.2017 - 31.12.2017 välisenä aikana.

5. Tietojen saatavuus

Vuodesta 2012 alkaen Rakenne- ja tilinpäätöstilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internet -sivuilla <http://www.stat.fi/til/yrti/index.html>

Aikaisempien vuosien tietoja löytyy StatFin–tilastotietokannoista <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/>

Rakenne- ja tilinpäätöstilaston yritysaineisto on mahdollista saada tutkimuskäyttöön suojatussa muodossa. Käyttö tapahtuu Tilastokeskuksen tutkimuslaboratoriossa. Lisätietoja: <http://www.stat.fi/tup/mikroaineistot/index.html>.

Lisätietoja tilastosta antavat Lisätietoja -sivulla mainitut henkilöt: <http://tilastokeskus.fi/til/yrti/yht.html>.

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastotietojen eri ajankohtien vertailukelpoisuuteen vaikuttavat kirjanpitolain muutokset sekä toimialaluokituksen muutokset. Vuoden 2003 tilastossa otettiin käyttöön laskennallinen palkkakorjaus. Palkkakorjaus on tehty pienille yrityksille, joilla yrittäjien tekemä palkaton työpanos on suuri. Palkkakorjaus parantaa yritysten välistä vertailtavuutta. Tiedot on julkaistu siten, että tiedot on saatavissa myös ilman palkkakorjausta.

Vuonna 2007 alkaen tiedot on luokiteltu toimialaluokitus TOL 2008. Tilastovuonna 2008 uudistettiin henkilöstön laskentatapaa noudattamaan kokovuosityöllisen määritelmää.

7. Tietojen selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Yhtenäisyyttä muihin tilastoihin rajoittavat käsitteelliset ja menetelmälliset asiat:

1. Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon kausiveroaineistosta. Liikevaihdon määrittely kausiveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.
2. Tilastovuodesta 2013 lähtien yritys- ja toimipaikkarekisterin ja tilinpäätöstilaston tiedot on yhtenäistetty. Aikaisempina vuosina yritysten luokittelussa toimialoille on ollut jonkin verran eroja. Yritysten lukumäärätiedoissa on ollut myös eroja.
3. Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Luokitteluperusteena on käytetty myös henkilöstön lukumäärää ja liikevaihtoa.
4. Kansantalouden tilinpidon toimialoittainen arvonnäkökulma perushintaan poikkeaa tilinpäätöstilaston jalostusarvosta, koska kansantalouden tilinpidon laskelmat laaditaan toimipaikoittain. Tilinpäätöstilastojen jalostusarvon laskenta pohjautuu yritystason tietoihin. Lisäksi tilinpäätöstilaston jalostusarvo arvioidaan tuottajahintaan.

Lisätietoja

Pirkko Nurmela 029 551 3519
Jyri Järvinen 029 551 3562
Vastaava tilastojohtaja:
Mari Ylä-Jarkko

rakenne.tilastot@stat.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

ISSN 2342-6217 (pdf)

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi